

II

(Tiesību akti, kuri pieņemti, piemērojot EK/Euratom līgumus, un kuru publicēšana nav obligāta)

LĒMUMI

KOMISIJA

KOMISIJAS LĒMUMS

(2009. gada 29. maijs),

**ar ko Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Angliju, Skotiju un Velsu
piešķir atkāpi, ko tā pieprasījusi atbilstīgi Padomes Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu
aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti**

(izziņots ar dokumenta numuru C(2009) 3853)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

(2009/431/EK)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

atkāpi attiecībā uz Angliju, Skotiju un Velsu atbilstīgi
Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta trešajai
daļai.

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu
91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu,
ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti⁽¹⁾, un jo īpaši tās III
pielikuma 2. punkta trešo daļu,

tā kā:

(1) Ja kūtsmēsļu apjoms, ko dalībvalsts ir paredzējusi
izmantot uz vienu hektāru gadā, atšķiras no Direktīvas
91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā
teikumā un tās a) apakšpunktā norādītā apjoma, tas nosa-
kāms tā, lai nekavētu attiecīgās direktīvas 1. pantā minēto
mērķu sasniegšanu, un pamatojams ar objektīviem kritē-
rijiem, kas šajā gadījumā ir ilgi veģetācijas periodi un
kultūraugi, kam vajadzīgs daudz slāpekļa.

(2) Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste 2009.
gada 14. janvārī iesniedza Komisijai prasību piešķirt

(3) Pieprasītā atkāpe attiecas uz Lielbritānijas un Ziemeļīrijas
Apvienotās Karalistes nodomu atļaut ganību saimniecībās
Anglijā, Skotijā un Velsā izmantot līdz pat 250 kg
kūtsmēsļu slāpekļa uz vienu hektāru gadā. Aprēķināts,
ka atkāpe attiecas uz aptuveni 1 950 saimniecībām
Anglijā, Skotijā un Velsā, kas atbilst 1,3 % no saimniecību
kopskaita, 1,5 % lauksaimniecībā izmantotās zemes un
21 % no piena lopu kopējā skaita.

(4) Ir pieņemti tiesību akti, ar ko īsteno Direktīvu
91/676/EEK, tostarp nosaka jutīgās zonas un izveido
rīcības programmas Anglijā (2008. gada noteikumi Nr.
2349), Skotijā (2008. gada noteikumi Nr. 298) un Velsā
(2008. gada noteikumi Nr. 3143), un tos piemēro kopā
ar šo lēmumu.

(5) Noteiktās jutīgās zonas, uz kurām attiecas rīcības
programmas, veido 68 % Anglijas kopējās zemes platības,
14 % Skotijas un 4 % Velsas kopējās zemes platības.

⁽¹⁾ OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.

- (6) Iesniegtie dati par ūdens kvalitāti liecina, ka attiecībā uz gruntsūdeņiem Anglijā 83 % gruntsūdens tilpju vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 50 mg/l nitrātu un 58 % gruntsūdens tilpju nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l nitrātu. Skotijā un Velsā vairāk nekā 90 % gruntsūdens tilpju vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 50 mg/l nitrātu, bet vairāk nekā 70 % gruntsūdens tilpju nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l. Attiecībā uz virszemes ūdeņiem Anglijā vairāk nekā 50 % monitoringa vietu vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l un ne vairāk kā 9 % monitoringa vietu nitrātu koncentrācija ir lielāka par 50 mg/l nitrātu. Skotijā un Velsā vairāk nekā 90 % monitoringa vietu vidējā nitrātu koncentrācija ir mazāka par 25 mg/l un nevienā monitoringa vietā nitrātu koncentrācija nepārsniedz 50 mg/l nitrātu.
- (7) Piena un gaļas liellopi un aitas ir galvenie ganību dzīvnieku veidi Anglijā, Skotijā un Velsā. Laikposmā no 1995. līdz 2007. gadam lauksaimniecības dzīvnieku skaitam bija tendence samazināties (13 % samazinājums liellopiem un 22 % samazinājums aitām un jēriem). Aptuveni 48 % no kopējā saražotā kūtsmēslu daudzuma izmanto kā cietos kūtsmēslus, kas sajaukti ar salmiem, 52 % kūtsmēslu izmanto kā vircu.
- (8) Pēdējo 20 gadu laikā ir mazinājusies ķīmisko mēslošanas līdzekļu lietošana – par 42 % mazāk izmanto slāpekli un par 49 % mazāk fosforu. Kopš 1999. gada ķīmiskā slāpekļa izmantošana piena lopu ganībās ir samazinājusies par 37 %, 2007. gadā sasniedzot 128 kg N/ha. ESAO valstu slāpekļa un fosfora bilance liecina, ka laikposmā no 1985. līdz 2002. gadam slāpekļa bilance samazinājās no 46 līdz 22 kg N/ha, bet fosfora bilance samazinājās no 15 līdz 12 kg P/ha.
- (9) Anglijā, Skotijā un Velsā zālaugu platības aizņem 69 % lauksaimniecības platību, no kurām 46 % tiek apsaimniekotas ekstensīvi un 54 % tiek kultivētas. 31 % no lauksaimniecībā izmantojamo zemju kopējās platības ir aramzeme.
- (10) Kopā ar ziņojumu iesniegtie dokumenti liecina, ka pieprasītais daudzums – 250 kg slāpekļa uz vienu hektāru gadā no ganību dzīvnieku mēsliem ganību saimniecībās – ir pamatots ar objektīviem kritērijiem, piemēram, liels neto nokrišņu daudzums, ilgs veģetācijas periods un lieli to zālaugu ieguves apjomi, kas uzņem daudz slāpekļa.
- (11) Pārbaudījusi prasību, Komisija uzskata, ka pieprasītā norma – 250 kg/ha – neietekmēs Direktīvas 91/676/EEK mērķu sasniegšanu, ja tiks ievēroti daži stingri nosacījumi.
- (12) Šis lēmums ir jāpiemēro saistībā ar rīcības programmām Anglijai, Skotijai un Velsai laikposmā no 2009. līdz 2012. gadam.
- (13) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Nitrātu komiteja, kas izveidota atbilstoši Direktīvas 91/676/EEK 9. pantam,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes pieprasīto atkāpi attiecībā uz Angliju, Skotiju un Velsu, kas atļauj lietot vairāk kūtsmēslu, nekā paredzēts Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā un tās a) apakšpunktā, piešķir, ja ir ievēroti šajā lēmumā noteiktie nosacījumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

- a) “ganību saimniecības” ir saimniecības, kurās 80 % vai vairāk no platības, kurās var lietot kūtsmēslus, aizņem zālāji;
- b) “ganību dzīvnieki” ir liellopi (izņemot nobarojamos teļus), aitas, brieži, kazas un zirgi;
- c) “zālāji” ir pastāvīgas zālaugu platības vai pagaidu zālaugu platības, kuras ierīko uz laiku līdz četriem gadiem.

3. pants

Darbības joma

Šis lēmums jāpiemēro atsevišķos gadījumos, ievērojot nosacījumus, kas 4., 5. un 6. pantā noteikti ganību saimniecībām.

4. pants

Ikgadēja atļauja un saistības

1. Lauksaimnieki, kas vēlas izmantot atkāpi, ik gadu iesniedz pieteikumu kompetentajai iestādei.

2. Vienlaikus ar 1. punktā minētā ikgadējā pieteikuma iesniegšanu viņi rakstiski apņemas izpildīt 5. un 6. pantā paredzētos nosacījumus.

3. Kompetentās iestādes nodrošina, ka visiem atkāpes pieteikumiem piemēro administratīvo kontroli. Ja kontroles rezultāti liecina, ka 5. un 6. pantā paredzētie nosacījumi nav ievēroti, par to informē pieteikuma iesniedzēju. Šajā gadījumā pieteikumu uzskata par noraidītu.

5. pants

Kūtsmēsļu un citu mēslošanas līdzekļu lietošana

1. Ganību dzīvnieku kūtsmēsļu daudzums, ko ik gadu iestrādā zemē ganību saimniecībās, tostarp pašu dzīvnieku atstātos mēslus, ņemot vērā 2.–7. punktā noteiktos nosacījumus, nedrīkst pārsniegt kūtsmēsļu daudzumu, kas satur 250 kg slāpekļa uz vienu hektāru.

2. Kopējais slāpekļa ienesas daudzums nepārsniedz attiecīgajiem kultūraugiem plānoto nepieciešamo barības vielu daudzumu, ņemot vērā arī tā uzņemšanu no augsnes.

3. Katrai saimniecībai ir jābūt mēslošanas plānam, kurā aprakstīta lauksaimniecības zemes augseka un plānotā kūtsmēsļu, slāpekļa un fosfātu minerālmēsļu lietošana. Šo plānu saimniecībā sagatavo vēlākais līdz katra kalendārā gada 1. martam.

Mēslošanas plānā iekļauj šādus datus:

- a) mājlopu skaits, dzīvnieku turēšanas un kūtsmēsļu uzkrāšanas sistēmas apraksts, norādot arī datus par pieejamās kūtsmēsļu krātuves tilpumu;
- b) saimniecībā saražotā kūtsmēsļu slāpekļa (atskaitot novietnēs un krātuvēs radušos zudumus) un fosfora aprēķins;
- c) augseka un katra kultūrauga platība, tostarp kartes skice, kurā norādīta katra lauka atrašanās vieta;
- d) plānotais kultūraugiem vajadzīgais slāpekļa un fosfora daudzums;
- e) no saimniecības izvesto un tai piegādāto kūtsmēsļu daudzums un veids;
- f) augsnes analīžu rezultāti attiecībā uz slāpekļa un fosfora saturu, ja tādi ir pieejami;
- g) kūtsmēsļu slāpekļa un fosfora iestrādāšana katrā laukā;

h) slāpekļa un fosfora iestrādāšana katrā laukā, izmantojot ķīmiskos un citus mēslošanas līdzekļus.

Lai nodrošinātu plānu un faktiskās lauksaimniecības prakses atbilstību, plānus pārskata ne vēlāk kā septiņas dienas pēc tam, kad lauksaimniecības praksē ir ieviestas kādas izmaiņas.

4. Katrā saimniecībā ir jābūt mēslošanas pārskatam, tostarp informācijai par slāpekļa un fosfora ienesas uzskaiti. To katru kalendāro gadu iesniedz kompetentajai iestādei.

5. Visas ganību saimniecības, kas izmanto atkāpi, piekrīt tam, ka 4. panta 1. punktā minēto pieteikumu, mēslošanas plānu un mēslošanas pārskatu var pārbaudīt.

6. Analīžu rezultāti par slāpekļa un fosfora saturu augsnē ir pieejami katrai saimniecībai, kas izmanto atkāpi. Paraugu ņemšana un analīze jāveic vismaz reizi četros gados visos lauksaimniecības zemes gabalos, kuri ir viendabīgi attiecībā uz augseku un augsnes īpašībām. Uz katriem pieciem lauksaimniecības zemes hektāriem jāveic vismaz viena analīze.

7. Kūtsmēslus nedrīkst izkliegt rudenī pirms zāles sēšanas.

6. pants

Zemes apsaimniekošana

Vismaz 80 % no saimniecību platībām, kurās iestrādā kūtsmēslus, audzē zāli. Lauksaimnieki, kas izmanto individuālo atkāpi, veic šādus pasākumus:

- a) pagaidu zālaugu platības smilšainā augsnē uzar pavasarī;
- b) visu veidu augsnēs pēc zālāja izaršanas tūlīt sēj tādus kultūraugus, kam nepieciešams daudz slāpekļa;
- c) augsekā nedrīkst iekļaut pākšaugus vai citus augus, kas uzņem slāpekli no atmosfēras. Tomēr tas neattiecas uz āboliņu zālaugu platībās, kurās āboliņa ir mazāk par 50 %, vai uz citiem pākšaugiem ar zāles pasēju.

7. pants

Citi pasākumi

Šo atkāpi piemēro, neskarot pasākumus, kas vajadzīgi, lai ievērotu citus Kopiesas tiesību aktus sabiedrības un dzīvnieku veselības un vides aizsardzībai.

8. pants

Monitoringi

1. Kompetentās iestādes sagatavo un ik gadu atjaunina kartes, kurās redzams, kādu procentuālo daļu aizņem ganību saimniecības, lauksaimniecības dzīvnieki un lauksaimniecības zeme, uz ko katrā teritoriālajā vienībā (*district*) attiecas individuālā atkāpe. Šīs kartes iesniedz Komisijai ik gadu, pievienojot šā lēmuma 10. pantā minētajam ziņojumam.

2. To saimniecību monitoringu, uz kurām attiecas rīcības programma un atkāpe, veic saimniecības platības mērogā un ar lauksaimniecisko darbību saistītās noteces monitoringa baseinos. Ar lauksaimniecisko darbību saistītās noteces monitoringa baseini ir reprezentatīvi dažādiem augsnes tipiem, saimniekošanas intensitātes līmenim un mēslošanas paņēmieniem.

3. Pētījumi un barības elementu analīze, kā minēts šā lēmuma 5. pantā, nodrošina datus par vietējo zemes izmantošanu, augseku un lauksaimniecības praksi saimniecībās, kas izmanto individuālas atkāpes. Šos datus var izmantot nitrātu izskalošanās daudzuma un fosfora zudumu aprēķināšanai, izmantojot modelēšanu, laukiem, kuros gadā uz vienu hektāru izlieto līdz 250 kg slāpekļa no ganību dzīvnieku mēsliem.

4. Nitrātu un fosfora koncentrāciju ūdenī, kas izplūst no sakņu zonas un ieplūst gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu sistēmā, nosaka, izmantojot monitoringa datus par augšējiem gruntsūdeņiem, augsnes ūdeni, drenāžas ūdeni un notecēm saimniecībās, kas atrodas ar lauksaimniecisko darbību saistītās noteces monitoringa vietās.

5. Pastiprinātu ūdens monitoringu veic lauksaimnieciskās noteces baseinos, kas atrodas visvairāk apdraudētu ūdenstilpju tuvumā.

6. Veic pētījumu, lai līdz atkāpes perioda beigām ievāktu detalizētu zinātnisku informāciju par intensīvo zālaugu sistēmām ar mērķi uzlabot barības vielu nodrošinājumu. Šajā pētījumā galvenā uzmanība tiks pievērsta nitrātu izskalošanās aspektam reprezentatīvās platībās, tostarp denitrifikācijas un fosfora zudumiem, intensīvās piena ražošanas sistēmās.

9. pants

Kontroles

1. Kompetentā valsts iestāde veic administratīvās kontroles visās saimniecībās, kuras izmanto individuālo atkāpi, lai noteiktu, vai tiek ievērotas normas par ganību dzīvnieku mēslu slāpekļa maksimālo daudzumu gadā uz vienu hektāru, proti, 250 kg, un maksimālo slāpekļa mēslu lietojuma līmeni, kā arī zemes izmantošanas nosacījumi.

2. Pamatojoties uz riska analīzi, iepriekšējo gadu kontroļu rezultātiem un to tiesību aktu vispārējo izlases veida kontroļu rezultātiem, ar ko īsteno Direktīvu 91/676/EEK, izveido lauka apskates programmu. Lauka apskati veic vismaz 3 % saimniecību, kas izmanto individuālo atkāpi, lai pārbaudītu, vai tiek izpildīti 5. un 6. pantā minētie nosacījumi.

10. pants

Ziņošana

1. Kompetentā iestāde ik gadu iesniedz Komisijai monitoringa rezultātus, kam pievienots īss ziņojums par ūdens kvalitātes izmaiņām un novērtēšanas praksi. Ziņojumā sniedz informāciju par to, kā, veicot saimniecību pārbaudes, ir novērtēta atkāpes izmantošanas nosacījumu īstenošana, un tajā jābūt iekļautai informācijai par saimniecībām, kurās, veicot administratīvo kontroli un lauka apskati, ir konstatēta neatbilstība šiem nosacījumiem.

Pirmo ziņojumu iesniedz līdz 2010. gada jūnijam un turpmāk katru gadu līdz jūnija mēnesim.

2. Iegūtos rezultātus Komisija ņems vērā, ja attiecīgās iestādes eventuāli atkal lūgs piešķirt atkāpi.

11. pants

Piemērošana

Šo lēmumu piemēro to noteikumu kontekstā, ar ko īsteno rīcības programmu Anglijā (2008. gada noteikumi Nr. 2349), Skotijā (2008. gada noteikumi Nr. 298) un Velsā (2008. gada noteikumi Nr. 3143). Tas zaudē spēku 2012. gada 31. decembrī.

12. pants

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Briselē, 2009. gada 29. maijā

Komisijas vārdā —
Komisijas loceklis
Stavros DIMAS